

สรุปสถานการณ์การเกิดโรคที่สำคัญ สัปดาห์ที่ 5

วันที่ 26 มกราคม – 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

ในสัปดาห์ที่ 5 ระหว่างวันที่ 26 มกราคม – 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานผู้ป่วยด้วยโรคในข่ายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาที่น่าสนใจ ดังนี้

1. โรคอาหารเป็นพิษ (Food poisoning)

ได้รับรายงานจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี ว่ามีอาหารเป็นพิษ เกิดขึ้นที่โรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง ในอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี (เป็นโรงเรียนระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา ซึ่งมีนักเรียนและเจ้าหน้าที่รวมทั้งสิ้น 1,112 คน) พบผู้ป่วย 130 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 11.69% เป็นเด็กนักเรียน 129 ราย ครู 1 ราย รายแรกเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2546 เวลา 12.15 น. ด้วยอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ปวดศีรษะ แน่นหน้าอก และอุจจาระร่วง (ส่วนใหญ่อาการไม่รุนแรง ไม่มีผู้ป่วยเสียชีวิต) ทางโรงเรียนได้ส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลสระบุรี 83 ราย และรับไว้รักษาเป็นผู้ป่วยใน 9 ราย (ซึ่งได้ทำการตรวจเลือดหาสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ให้ผลลบ) ขณะนี้อาการทุเลาเป็นปกติ

จากการสอบสวนคาดว่า สาเหตุน่าจะเกิดจากอาหารที่รับประทานร่วมกันในวันจันทร์ได้แก่นมผสมโอวัลติน (อาหารว่างที่ทางโรงเรียนจัดให้เวลาประมาณ 9.30 - 10.00 น. แม่ครัวของโรงเรียนเป็นผู้เตรียม) และกล้วยเคี้ยวเส้นใหญ่ราดหน้าหมูผัดกะฉ่ำ กับแกว้อยในน้ำเชื่อมใส่น้ำแข็ง (อาหารเที่ยงที่ทางโรงเรียนจัดให้ โดยสั่งทำจากข้างนอก) ได้ทำการส่งตัวอย่างอาหารที่สงสัย ได้แก่ กล้วยเคี้ยวราดหน้า แกว้อย น้ำดื่ม น้ำใช้ น้ำแข็ง และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการล้างภาชนะ (ทั้งจากโรงเรียน และบ้านผู้ปรุงอาหาร) ส่งเพาะเชื้อ ผลพบว่า แกว้อยในน้ำเชื่อม พบเชื้อ *Salmonella* type E และได้ส่งผัดกะฉ่ำตรวจหาสารกำจัดศัตรูพืช เบื้องต้นที่สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี ผลเป็นลบ นอกจากนี้ยังได้ส่ง นมผง โอวัลติน และผัดกะฉ่ำ ตรวจหาสารพิษเพิ่มเติมที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ทางคณะผู้สอบสวน ได้ทำการศึกษาระบาดวิทยาเชิงวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนการระบุหาสาเหตุของการป่วยในครั้งนี้ด้วย ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ

2. โรคไขสมองอักเสบ (Encephalitis)

ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไขสมองอักเสบ 2 ราย จากจังหวัดนครราชสีมา และชัยภูมิ รายแรก เป็นชายไทย อายุ 38 ปี อาชีพหัวหน้าฝ่ายช่างบริษัทลูกซ์ร้อล สาขาอ้อมน้อย ให้ประวัติว่า ระหว่างวันที่ 3 - 5 มกราคม พ.ศ. 2546 ผู้ป่วยกับเพื่อนร่วมงานรวม 40 คน ได้เดินทางไปพักแรมที่รีสอร์ทใน อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา หลังจากกลับมายังทำงานได้ตามปกติ แต่เริ่มมีอาการปวดศีรษะ ซึ่ยอมรับประทานเอง ต่อมาวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2546 มีอาการปวดศีรษะรุนแรง เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ ซึ่งส่งต่อไปที่โรงพยาบาลพญาไท 2 ในวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2546 มีอาการปวดศีรษะมากขึ้น ไข้สูงลอย หนาวสั่น ปวดเมื่อยตามตัว ซึม ชักเกร็ง ผลการตรวจเลือดและน้ำไขสันหลังทางห้องปฏิบัติการ ให้ผลลบต่อเชื้อ malaria, HIV, Leptospirosis และไวรัส JE แพทย์ให้การวินิจฉัยเป็น Viral encephalitis ขณะนี้อาการทุเลา ได้ประสานกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา เพื่อการเฝ้าระวังโรคในพื้นที่เขาใหญ่ และแจ้งสำนักอนามัยกรุงเทพมหานครทราบแล้ว และสำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้ประสานกับทางโครงการ Emerging Infectious Disease เพื่อทำการศึกษาสาเหตุว่าเป็นไขสมองอักเสบจากเชื้อไวรัสชนิดใดต่อไป

รายที่ 2 เป็นหญิง อายุ 9 ปี อยู่ที่ อ. คอนสวรรค์ จ. ชัยภูมิ เริ่มป่วยวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2546 ด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะ อาเจียน เข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาลแก้งคร้อ วันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2546 ซึ่งส่งต่อไป โรงพยาบาลชัยภูมิ ในวันเดียวกัน หลังให้การรักษาลแล้วอาการไม่ดีขึ้น และเสียชีวิตในวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2546 ผลการตรวจเลือด ไม่พบเชื้อใด ๆ ไม่ได้เจาะน้ำไขสันหลังส่งตรวจหาเชื้อไวรัส การวินิจฉัยครั้งสุดท้าย Encephalitis สภาพแวดล้อมของบ้านผู้ป่วย อยู่ติดกับคอกหมู คอกวัว เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้ทำการค้นหาผู้ป่วยรายอื่น และเฝ้าระวังโรคอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งดำเนินการควบคุมโรคในชุมชนแล้ว

ในปี 2546 ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 – 5 (ระหว่างวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2545 – 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546) ได้รับรายงานผู้ป่วยไข้สมองอักเสบรวม 6 ราย จากจังหวัด สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา เชียงใหม่ พัทลุง และชัยภูมิ

3. โรคไขเลือดออก (DHF)

ในสัปดาห์ที่ 5 ได้รับรายงานจาก 59 จังหวัด มีรายงานผู้ป่วยโรคไขเลือดออกรวม 215 ราย ตาย 1 ราย จังหวัดที่มีรายงานมากที่สุด 10 ลำดับแรก คือ กรุงเทพมหานคร 25 ราย, กระบี่ 23 ราย, ราชบุรี ร้อยเอ็ด พิจิตร สงขลา จังหวัดละ 12 ราย, ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง จังหวัดละ 9 ราย, และระยอง อุบลราชธานี ปัตตานี จังหวัดละ 8 ราย ตามลำดับ

รวมตั้งแต่ต้นปี 2546 (สัปดาห์ที่ 1 – 5) มีรายงานผู้ป่วยไข้เลือดออกสะสม 2,573 ราย ตาย 2 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 4.13 ต่อประชากรแสนคน และอัตราป่วยตายเป็นร้อยละ 0.08 จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด 10 ลำดับแรก คือจังหวัดสมุทรสาคร อัตราป่วย 19.1 ต่อแสนประชากร, ยะลา อัตราป่วย 18.8 ต่อแสนประชากร, กระบี่ อัตราป่วย 16.7 ต่อแสนประชากร, สุราษฎร์ธานี อัตราป่วย 14.8 ต่อแสนประชากร, ภูเก็ต อัตราป่วย 13.4 ต่อแสนประชากร, สงขลา อัตราป่วย 12.6 ต่อแสนประชากร, ระนอง อัตราป่วย 12.37 ต่อแสนประชากร, กรุงเทพมหานคร อัตราป่วย 10.53 ต่อแสนประชากร, ปัตตานี อัตราป่วย 10.35 ต่อแสนประชากร และระยอง อัตราป่วย 9.70 ต่อแสนประชากร

รายงานโดย

กลุ่มเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

ตารางที่ 1 จำนวนป่วยและตายด้วยโรคที่เฝ้าระวัง ที่เข้ารับการรักษา จำแนกตามรายจังหวัด สัปดาห์ที่ 5 พ.ศ. 2546

(วันที่ 26 มกราคม – 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546)

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคในข่ายงานเฝ้าระวัง ที่ได้รับจากบัตรรายงาน 506 โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ. มกราคม 2546

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ป่วยสะสมด้วยโรคในข่ายงานเฝ้าระวัง ที่ได้รับจากบัตรรายงาน 506 เป็นรายจังหวัด ประเทศไทย. มกราคม 2546